

Rozhodnutí, obsahující zároveň oba takové vzájemně se vylučující výroky, trpí samo v sobě vnitřním rozporem, který znemožňuje zjistiti skutečné právní stanovisko žal. úřadu. Žal. úřad, který vydal takovéto rozhodnutí s dvěma vzájemně si odporujícími výroky, porušil podstatné formy administrativního řízení, k čemuž nss musí hleděti z povinnosti úřední. Nař. rozhodnutí bylo proto zrušeno podle § 6 zák. o ss.

Č. 11.628.

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní:
*** Pracuje-li zaměstnanec u téhož zaměstnavatele jak v podniku zemědělském, tak v podniku živnostenském, je pro otázku příslušnosti jeho k pojištění rozhodným, v kterém podniku pracuje převážně.**

(Nález ze dne 21. prosince 1934 č. 24.148.)

Prejudikatura: srov. Boh. A 1424/22, 8552/30.

Věc: Okresní nemocenská pojišťovna v Kroměříži (adv. Dr. Zdenko Popper z Prahy) proti zemskému úřadu v Brně o pojistnou příslušnost.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Výměrem okresního úřadu v Kroměříži z 11. června 1931 bylo k žádosti okresní nemoc. pojišťovny v Kroměříži podle § 160 a) zák. č. 221/24, ve znění zák. č. 184/28 Sb., rozhodnuto, že služebná Anežka M. v zaměstnání u Josefa O., hostinského v P., náleží pojištěním k okresní nemoc. pojišťovně v Kroměříži. V důvodech se praví: »Dle svědecké výpovědi Josefa O. z 5. června 1931 a dle konaného šetření má tento hostinec a obchod. Daně platí z obchodu a hostince 800 Kč, daně pozemkové 300 Kč. Střediskem jeho zaměstnání jest obstarávání prací v hostinci a obchodě, kde jest celý den. Jen když má volno, podívá se na pole. Polní hospodářství má co vedlejší, ježto pole nechce dáti do nájmu, poněvadž na nich získá potřebné plodiny pro domácnost. Má v celku 9 měřic pole, z nichž 2 až 2½ měrice mívá osázené řepou, na jedné a půl zemáky a na ostatním lucerku a obilí. Za zemědělského nebo lesního zaměstnance naproti tomu podle předpisů zák. č. 221 ex 1924 lze považovati jedině zaměstnance, který pracuje v zemědělském nebo lesním podniku. Při tom nezáleží na tom, jaké práce zaměstnanec vykonává, nýbrž na tom, v jakém podniku jest zaměstnán. V konkrétním případě nelze zjistiti, že by hostinský O. měl zemědělský podnik, neboť, jak z uvedených údajů je patrné, jde tu o zemědělskou výrobu vedlejší, při hlavním zaměstnání živnostenském.«

Zemský úřad v Brně nař. rozhodnutím vyhověl odvolání zemědělské nemoc. pojišťovny v K., zrušil výměr okresního úřadu a vyslovil, že Anežka M. náleží pojištěním k zemědělské nemoc. pojišťovně v K. Připojeno jest toto odůvodnění: »Podnik Josefa O. jest částečně zemědělským a částečně živnostenským. Pro pojistnou příslušnost v takovémto podniku jest rozhodující ta okolnost, zda pojištěnec převážně jest zaměstnán prací zemědělskou neb živnostenskou. Podle výpovědi Anežky M. a Josefa O. pracuje tato převážně v podniku zemědělském, kdež ob-

starává nejen všechny práce zemědělské, nýbrž také obsluhu dobytka, takže na jiné práce zbývá jí toliko méně času. Vzhledem k tomuto zjištění náleží Anežka M. pojištěním k zemědělské nemocenské pojišťovně v K.»

O stížnosti, kterou na toto rozhodnutí podala okr. nemoc. pojišťovna v K., uvážil nss toto:

Podle nesporného děje provozuje Josef O. v P. živnost hostinskou a obchodní a vedle toho jest majitelem polního hospodářství ve výměře 9 měr polí. Nesporno jest rovněž, že Anežka M. v zaměstnání u O. podléhala pojištění podle zák. č. 221/24, ve znění zák. č. 184/28 Sb. Sporno jest jedině, zda k pojištění M. jest příslušnou stěžující si pojišťovna či zemědělská nemoc. pojišťovna v K.

Kriteriem příslušnosti zemědělské nemoc. pojišťovny podle § 25 cit. zák. o sociálním pojištění jest, zdali osoba, povinně pojištěná, je zaměstnána v podniku zemědělském, jímž jest dle ustálené judikatury nss-u podnik, jehož předmětem jest zužitkování resp. vzdělávání půdy k docílení plodin (srov. na př. Boh. A 8552/30). Stížnost vychází z téže definice zaměstnance zemědělského. Namítá, že jde o podnik jediný, živnostenský, v jehož rozsahu jest jen vzděláváno tolik půdy k docílení plodin, kolik jich v této živnosti a ve své domácnosti majitel spotřebuje. O. provozuje prý skutečně ze dvoutřetinové většiny živnost hostinskou a obchodní, a jen z jedné třetiny se věnuje pěstování plodin pro tuto živnost a domácnost potřebných, takže jest jedině možný závěr, že služka M. pracuje v podniku, který je převážně živnostenský a že proto podléhá pojištění u okr. nemoc. pojišťovny v K. Zemský úřad nepřihlížel dle náhledu stížnosti k zásadám, vysloveným nss-em, když praví, že »pro pojistnou příslušnost v takovém podniku (částečně živnostenském a částečně zemědělském) jest rozhodující ta okolnost, zda pojištěnec je převážně zaměstnán prací živnostenskou nebo zemědělskou.«

Těmto námitkám, v nichž třeba spatřovati výtku nezákonnosti, činěnou nař. rozhodnutí, nemohl nss dáti za pravdu. Při hodnocení povahy podniku s hlediskem shora vytčených rozhodují pouze objektivní znaky podniku samého, t. j. zda předmětem podniku jest zužitkování resp. vzdělávání půdy zaměstnavatelovy k docílení plodin, nikoliv subjektivní moment a nahodilá okolnost, že zaměstnavatel jest zároveň majitelem živnosti hostinské a obchodní a že polní hospodářství z velké části slouží potřebám jeho domácnosti a živnosti. Skutečnost, že rozsah a výnos živnosti přesahuje výnos polního hospodářství, nečiní ještě polní hospodářství součástí živnosti a zůstává polní hospodářství zemědělským podnikem, i když hospodář jest ještě majitelem sebe většího podniku živnostenského (srov. Boh. A 8552/30).

Podle výpovědi Josefa O., potvrzené zprávou četnické stanice v H. ze 14. května 1931, co do správnosti stěžující si stranou nepopřené, má O. v celku 9 měřic pole, z nichž 2 až 2½ měrice mívá osázené řepou, na jedné a půl zěmáky a na ostatním lucerku a obilí a chová celoročně dva kusy hovězího dobytka a prasata pro potřebu v domácnosti. Že vzdělávání 9 měr půdy s chovem dobytka jest samo o sobě podnikem zemědělským, nemůže býti vážně popíráno. Poznává se ještě, že ani s právního hlediska nemůže býti polní hospodářství obsahem nebo součástí živnosti, zvláště živnosti hostinské; to plyne jednak z čl. V.

lit. a) uvoz. patentu k živn. řádu z 20. prosince 1859 č. 227 ř. z., dle něhož živn. řád neplatí na výrobu zemědělskou a lesní, jednak i z povahy živnosti hostinské, jak je vymezena živn. řádem [§§ 16 až 20 a)].

V daném případě dělba práce dle obou podniků zaměstnavatelových není provedena do té míry, aby bylo lze říci, že M. vykonává práce toliko pro ten nebo onen podnik, nýbrž jest nesporno, že podle potřeby pracuje jak pro ten tak pro onen podnik. Za tohoto stavu věci může pro otázku příslušnosti té či oné pojišťovny záležeti jedině na tom, zda zaměstnankyně jest převážně zaměstnána pracemi v podniku zemědělském nebo v podniku živnostenském a v domácnosti (srov. Boh. A 1424/22). Právem proto žal. úřad prováděl zjištění v tomto směru. Dospěl ku zjištění, že práce v polním hospodářství převažovaly. Pro toto zjištění měl dle názoru nss-u dostatečný podklad ve spisech, zejména ve výpovědi Josefa O. a Anežky M., kteří souhlasně vypověděli, že práce M. záležela na jaře v obdělávání 9 měr polí a jejich zasetí, v pracích o žních a na podzim při dobývání zemáků, kromě toho jezdila s kravami a po celý rok se starala o obsluhu hovězího dobytka a asi 4 prasat, o jejich úklid a krmení. V hostinci pozůstávala její práce každou sobotu v umývání dlažby, totéž činila i v kuchyni, když jí zbýval čas. Oba označili práce M. v zemědělství za převládající. Seznání ta byla v podstatě potvrzena i četnickou stanicí v H., jež ve zprávě ze 14. května 1931, pokud jde o zaměstnání M., potvrdila, že M. pracuje, když jsou polní práce, na poli, taktéž práce domácí, čištění a praní prádla; dohled na děti má manželka; polní práce vykonává O. sám s děvečkou a jiné pracovní síly nenajímá. Stěžující si pojišťovna netvrdila a nedokazovala odchylnou skutkovou podstatu. Nemohl proto nss shledati, že by zjištění žal. úřadu o převaze zemědělských prací v zaměstnání M. nemělo opory ve spisech.

Č. 11.629.

Školství. — Zaměstnanci veřejní: I. * Nemohl-li studující pro nemoc vykonati včas zkoušky předepsané studijními a zkušebními řády, pomíjí nárok na výplatu dalšího výchovného podle § 24 odst. 2 bod 1 lit. b) učitelského zákona č. 104/1926 Sb. — II. * Toto zastavení výplaty výchovného nevylučuje nárok na výchovné na dobu, kdy ve studiu s řádným prospěchem bude pokračováno.

(Nález ze dne 22. prosince 1934 č. 117/32.)

Prejudikatura: Boh. A CCCCLXXV/34, srv. Boh. A 9361/31, opačně nález ze dne 28. května 1929 č. 8208/29, pod čarou zde otištěný. *)

*) V tomto dosud neuveřejněném nálezu ze dne 28. května 1929 č. 8208 se mezi jiným pravilo i toto: Z odůvodnění nař. rozhodnutí je patrné, že žal. úřad přihlédl k tvrzení st-lovu, že jeho syn byl nemocen a že pro tuto nemoc nemohl se věnovati studiu, že však tuto okolnost pokládal za irrelevantní, poněvadž § 144 odst. 2 plat. zák. nepojí k ní žádný právní důsledek toho obsahu, že by i tehdy,